

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: „Изследвания на бъдещето през технологичния тренд на изкуствения интелект“

Лектор: Доц. д-р Мариана Тодорова

Телефон: +359886698929

Имейл: mariana.todorova@ips.bas.bg

Хорариум: 30 часа

Анотация (до 150 думи):

Дисциплината изследва изкуствения интелект като една от най-значимите трансформиращи сили на XXI век. Курсът разглежда влиянието на ИИ върху икономиката, политиката, образованието, правото, културата, пазара на труда и международните отношения. Особено внимание се отделя на големите езикови модели, генеративния изкуствен интелект, възможните пътища към Генерален изкуствен интелект (AGI), етичните и философските измерения на интелигентните системи, както и на бъдещите сценарии за развитие на човечеството. Чрез методите на футурологията, стратегическото прогнозиране и сценарното планиране курсът анализира възможностите и рисковете на технологичната трансформация, включително въздействието върху човешката идентичност, демокрацията, социалното неравенство, интелектуалната собственост и глобалното управление. Целта е докторантите да придобият интердисциплинарна перспектива за ролята на изкуствения интелект като технологичен, социален и цивилизационен феномен.

Тематично съдържание на курса (кратко описание по теми или модули):

Тема / Модул 1: Четвъртата индустриална революция и възникването на когнитивната икономика. Мегатенденции, технологична конвергенция, дигитална трансформация и нови модели на развитие.....

Тема / Модул 2:

Изкуствен интелект, генеративен ИИ и големи езикови модели. GPT, Claude, Gemini, мултимодални системи, агентни модели и бъдещи архитектури на интелигентни системи.

Тема / Модул 3:

Пътища към AGI. LLMs, World Models, Reinforcement Learning, Evolutionary Algorithms, Embodied AI, Brain-Computer Interfaces и хипотези за Superintelligence.

Тема / Модул 4:

Философия на интелекта и съзнанието. Интелект и съзнание, „квалия“, проблемът за човешката уникалност, изкуственото съзнание и философия на ума.

Тема / Модул 5:

Изкуствен интелект и общество. Влияние върху пазара на труда, образованието, медиите, културата, политиката и социалните системи.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Тема / Модул 6:

ИИ глобално управление. ООН, ЮНЕСКО, Европейски съюз, AI Act, AGI Governance, международни режими за управление на интелигентни системи.

Тема / Модул 7:

Етика на изкуствения интелект. Алгоритмични предразсъдъци, прозрачност, отговорност, сигурност, защита на личните данни и ценностно съгласуване (Value Alignment).

Тема / Модул 8:

Интелектуална собственост, право и творчески индустрии в ерата на ИИ. Авторство, патенти, авторски права и нови правни предизвикателства.

Тема / Модул 9:

Трансхуманизъм, постхуманизъм и бъдещето на човека. Невротехнологии, човешко усъвършенстване, дигитална идентичност и симбиоза човек–машина.

Тема / Модул 10:

Футурологични сценарии за бъдещето на човечеството. Технологичен оптимизъм, екзистенциални рискове, AI и бъдещето на цивилизацията.

Форми на обучение и оценяване:

Лекции и интерактивни семинари.

Анализ на казуси, дискусии и разработване на футурологични сценарии.

Подготовка и защита на индивидуален изследователски проект или есе по избрана тема.

Компетентности, придобити в резултат на обучението (3-5 точки):

- Познаване на основните технологични, социални, икономически и философски аспекти на изкуствения интелект.
- Умения за анализ на бъдещи технологични сценарии и оценка на възможности и рискове.
- Компетентност за критична оценка на етичните, правните и политическите последици от внедряването на ИИ.
- Способност за интердисциплинарен анализ на въздействието на ИИ върху обществото и международните отношения.

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
<http://edu.bas.bg>

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

-
- Умения за стратегическо прогнозиране и разработване на алтернативни сценарии за бъдещето.

Литература:

Russell, S. Human Compatible: Artificial Intelligence and the Problem of Control.

Bostrom, N. Superintelligence: Paths, Dangers, Strategies.

Harari, Y. N. Nexus: A Brief History of Information Networks.

UNESCO. AI Competency Framework for Students. 2024.

UNESCO. AI Competency Framework for Teachers. 2024.

Glenn, J. et al. AGI and the Future of Humanity. UNCPGA Panel Materials.

Schwab, K. The Fourth Industrial Revolution.

Todorova, M. Избрани публикации по футурология, изкуствен интелект и бъдеще на труда.

The Millennium Project. State of the Future Reports.

.....
.....
.....

Допълнителна информация (по желание) (например: специални изисквания, лабораторно оборудване, предварителни знания):

.....
.....
.....